

funkciója. Nemcsak ezen intézmények tökéllátásának javítása céljából bír ez jelentőséggel, hanem azért is, mert ezáltal a nagyközönség széles rétegei kapcsolódhatnak be, vállalhatnak érdekeltséget a tökekoncentrációk szervezeteinél.

Az előadó foglalkozott a mezőgazdálkodás megszervezésének problémájával, amelyet termelő szövetkezetek elterjesztésével talál megoldhatónak. Ezek nemcsak a szövetkezetbe tömörült mezőgazdaságok termelését tudják irányítani és termelvényeiket standardizálni, hanem a termelvények elhelyezésére, valamint gazdasági szükségletek kollektív beszerzésére is eredményesen felhasználhatók. Mindkét társasági forma autonómiáját egy magasabb ellenőrzés és irányítás lehetősége által szűkíthetőnek találja, amelyben a közérdek szempontjai, a nemzeti termelés feladatai érvényesülnek. Az előadó hangsúlyozta, hogy abban az evolúcióban, amely a gazdálkodás struktúráváltozását kíséri, béke, nyugalom és fejlődés csak úgy biztosítható, ha a jogeszmé ethikai és logikai elemei a gazdasági átalakulást kísérő jogi szabályozást maradék nélkül áthatják. Ebben a szemléletben valósítandó meg a nemzeti öncélúság és szolidaritás gondolkörében felépített rend, fegyelem és haladás, amelynek magasabbrendű igazságossága egy magasabbrendű szolgálat következménye.

Az előadáshoz hozzászóltott Hoff György, aki az előadás különös értékét látta abban, hogy az előadó a gazdasági élet jelenségein keresztül vizsgálta a jogalkotás feladatait. Ez a módszer szerinte az ú. n. Interesten juris prudenz szemléletének felel meg, amely a jogszabályok mögött rejlő érdekharcra irányítja figyelmét. Az előadó következtetéseivel azonban nem ért mindenben egyet.

A vitát Beck Salamon elnöki zárószava rekesztette be. Kiemelte az előadó által ismertetett kérdésekből különösen azokat, amelyek felhasználhatók az elmélet és a valóság ellentéteinek kiküszöbölésére.

Dr. Hoff György: A hités könyvvizsgálók kötelességei címmel január 17-én előadást tartott a civiljogászok vitatársaságában. Az előadó rámutatott arra, hogy az 1875. évi kereskedelmi törvény előkészítőbizottságának jegyzőkönyvéből kitűnik, hogy a Kt. megalkotói az akkor bevezetett felügyelőbizottságban olyan társasági szövetet kívántak létesíteni, amely teljesen megegyezik a hités könyvvizsgálói intézmény modern eszméjével. A magyar jogfejlődés azonban nem követte a Kt. előkészítői által kijelölt utat, s így most külföldről — elsősorban az angol jogrendszerből — kell a hités könyvvizsgálói intézményt recipiálnunk. A kft.-ről és a csendes társaságról szóló 1930. évi V. t.-c., amely a hités könyvvizsgálói intézményt — bár nem kötelező formában — bevezette, a hités könyvvizsgálók kötelességét „az ügyvezetés állandó ellenőrzése”-ben jelöli meg. Az „ügyvezetés ellenőrzésének előírása azonban csak annyiban helytálló, amennyiben a revízió alapjául vett számvitel az ügyvezetés vetületét alkotja. és a hités könyvvizsgáló az ügyvezetés törvényszerűségét is felülvizsgálni tartozik. Az ellenőrzés állandósága a magyar hités könyvvizsgáló jellegzetessége. A vizsgálatnak ki kell terjednie az alaki szabályszerűség, az anyagi helyesség és a jogszerűség szempontjaira, — egyébként a legalitás szempontja — tágabb értelemben — az alaki és anyagi revízió követelményét magában is foglalja. A leltártételek esetében legalább is a leltárfelvétel és értékelés módjának helyességét feltétlenül ellenőrizni kell; az ügyvezetőktől és a társasági alkalmazottaktól nyert szóbeli felvilágosításokat óvatosan kell fogadni. A jelentéstételi kötelesség tárgyalása kapcsán megvonta az előadó a revizori jelentés tartalmának határait, kiemelve, hogy annak felső határát a törvény által is védendőnek elismert vállalati érdek szolgálata szabja.

meg. Ezután az előadó a mérlegre vezetendő könyvvizsgálói *záradék* jelentőségéről szólott, majd röviden foglalkozott a rendes hites könyvvizsgálói *gondosság* és — a végrehajtási rendelet által előírt, de szigorúan nem követhető — *személyes eljárás* követelményével, mint amelyek a revízió teljesítésének módjára vonatkoznak, végül pedig kiemelte a *titoktartás* negatív tartalmú köteletségének fontosságát. Az előadó előadása során behatóan foglalkozott a vonatkozó angol judikatúrával, és ismertette a főbb külföldi jogrendszerek álláspontját. Az előadás főbb pontjaihoz *dr. Beck Salamon* ügyvéd, *Graber* h. könyvvizsgáló és az elnöklő *dr. Blau György* ügyvéd szoltak hozzá.

ÜGYVÉDSÉG.

A falu jegyzője. A kir. Kúria egyik legutóbbi ítélete (V. 1472/1933. sz.) érdekes adalékkal szolgál a községi jegyzők által elkövetett műhibák jegyzékéhez. Az eset a következő:

A falusi felek a község pennáját bízták meg azzal, hogy a vételi szerződés megkötése előtt tekintse meg a telekkönyvet. A jegyző a telekkönyvet megnézte ugyan, abból megállapította, hogy a haszonélvezeti jog törölve van, de már a telekkönyvi irattárba nem nézett bele, holott a kir. Kúria ítéleti indokolása szerint „az adott esetben nemcsak magát a telekkönyvet kellett volna alpereseknek megnézetniök, hanem a telekkönyv kiegészítő részét képező irattárban a felperes haszonélvezeti joga törlésének elrendelésére alapul szolgáló okiratot is tartoztak volna megnézetni, amely esetben pedig azonnal meggyőződhettek volna, hogy a felperesnek haszonélvezeti joga a kereseti ingatlanra fennáll, erről ő le nem mondott, a telekkönyvi hatóságának a törlést elrendelő végzése téves és amennyiben az *alperesek által megbízott községi jegyző a kellő gondosságot ki nem fejtette*, mert csak a telekkönyvet nézte meg és megelégedett az abban foglalt törléssel és nem tekintette be a törlés bekebelezésének elrendelésére alapul szolgáló okiratot: a megbízottnak ez az eljárása a megbízó alperesek terhére esik.” A kifejtettek alapján a kir. Kúria megállapítván, hogy alperesek (a megbízók) a kellő gondosságot ki nem fejtván, jóhiszemű szerzőknek nem tekinthetők s így az általuk kötött jogügylet, amennyiben az a felperes haszonélvezeti jogát sérti, vele szemben hatálytalan.

A falu jegyzője... ez az a sokat vitatott magánmunkálat kérdése, amelyhez bizonyos körök olyannyira ragaszkodnak a nép egyszerű gyermekei avagy más szóval a vidéki jogkereső közönség érdekében. Egy példa arra, hogy az elméleti és gyakorlati tudás egész harci vértzetével legyen a tanácsadó felszerelve, különben a kontár féltudása csak bajba és hátrányos helyzetbe hozza azt a felet, aki az ilyen fél vagy harmadtudós jogtudományában bízva, mellőzi a hivatottság minden próbakövet kiálló jogászt: az ügyvédet.

Az tény, hogy még az írott jog *expressis verbis* nem tartalmazza azt a követelményt, amely a kir. Kúria fentebbi ítéleté-